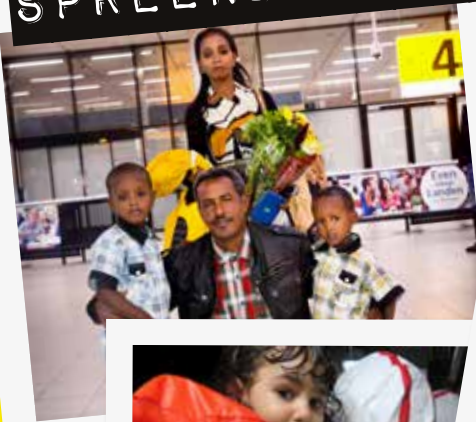

VLUCHTELINGEN IN EUROPA

INFORMATIE VOOR JOUW
SPREEKBEURT OF WERKSTUK

AMNESTY
INTERNATIONAL

Deze informatie is samengesteld door Amnesty International.

Bestel via www.amnestyopschool.nl of stel je vragen over kinderrechten op jongeren@amnesty.nl.

Amnesty International © 2015

Coverfoto's: © Klaas Fopma/ HH,
© AI, © Massimo Sestini/HH

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

INHOUD

1. ALI UIT SOMALIË	04
2. WAAROM VLUCHTEN MENSEN?	06
Redenen om te vluchten	06
Wie is een vluchteling?	07
Vluchtelingen en migranten	08
Vluchtelingenverdrag	09
3. VLUCHTELINGEN IN EUROPA	11
Meer vluchtelingen dan ooit tevoren	11
Het Verdrag van Schengen	11
Bewaking van de buitengrenzen van Europa	12
Syrische vluchtelingen	14
Vluchtroutes	16
4. PER BOOT NAAR EUROPA	17
Mensensmokkel	18
'De smokkelaars slaan iedereen de boot in'	19
Geld om oorlog mee te betalen	20
5. HET VLUCHTELINGENPROBLEEM AANPAKKEN	22
Naleving Vluchtelingenverdrag	22
Meer veilige routes	23
Mensensmokkelaars aanpakken	24
Meer reddingsoperaties	25
Hervestiging	25
Hereniging van families	25
Meer visa voor mensen in groot gevaar	25
Steun voor opvang in de buurlanden	26
6. ASIEL AANVRAGEN IN NEDERLAND	27
Asielprocedure	27
Algemene asielprocedure	27
Verlengde asielprocedure	28
Verblijfsvergunning aanvragen	29
Asielverzoek afgewezen	29
In hoger beroep	29
Terugkeer	29
7. AMNESTY INTERNATIONAL IN ACTIE	30
8. BEGRIPPENLIJST	32

Een Italiaans marineschip redt Afrikaanse asielzoekers die met hun boot in moeilijkheden waren geraakt.

1. ALI UIT SOMALIË

‘Mijn naam is Ali en ik kom uit Somalië. Ik ben 15 jaar. Toen ik 9 was, werd ik van mijn familie gescheiden en ging ik naar de hoofdstad Mogadishu. Daar woonde ik bij vrienden. Ik leerde daar Engels en werkte als schoenpoetser. Drie maanden geleden verliet ik Somalië. Er zijn daar veel problemen – gevechten, droogte, honger. Ik zocht een beter leven en wilde naar Noorwegen gaan.

Ik reisde met een vriend. Zijn vader betaalde voor onze reis door de woestijn, van Somalië naar Libië. Het was een lange en zware reis door verschillende landen achter op een vrachtwagen. Mijn vriend heeft het niet gehaald. Hij viel uit de wagen, omdat de mensensmokkelaars zo hard door de Sahara-woestijn reden. We hebben hem daar begraven. Hij was 19 jaar oud. Later belde ik zijn vader om hem het nieuws te vertellen. Het was een erg moeilijk gesprek. Na drie maanden bereikten we Tripoli, de hoofdstad van Libië. Ruim een week zaten we opgesloten in een groot huis met veel andere mensen. De mensensmokkelaars zijn slechte mensen. Ze sloegen en hebben geweren en pistolen.

De man van de boot vroeg me om meer geld voor de reis naar Europa – 1.900 dollar. Maar ik had geen geld, en ook geen familie die voor me kon betalen. Andere mensen in het huis hielpen me het geld voor de reis bij elkaar te krijgen.

Hij loog tegen ons – hij vertelde dat we in een boot van glasvezel zouden gaan, maar het was een opblaasboot. Voor we vertrokken gebeurde er nog een ongeluk. Een paar mensen kookten met gas, maar een gasfles ontplofte. Tien mensen gingen dood en 22 anderen raakten zwaargewond. Ze waren over hun hele lichaam verbrand. Toch dwongen de smokkelaars hen de boot op te gaan.

Op 16 april gingen we aan boord en we vertrokken rond middernacht. We waren met meer dan zeventig man: 45 Somaliërs, 24 mensen uit Eritrea, twee mensen uit Bangladesh en twee Ghanezen. Om een uur of negen 's morgens begon er lucht uit de opblaasboot te lopen. Mensen probeerden het gat dicht te knijpen en met een satelliettelefoon riepen we hulp in. Het duurde zes uur voordat de reddingsboot kwam.

Die zes uren waren de verschrikkelijkste uit mijn leven. Ik dacht dat ik het niet zou overleven. Mensen baden hardop. Toen de Italiaanse reddingsboot kwam, had ik het gevoel opnieuw geboren te worden.

Al mijn vrienden zijn in orde, maar een van de gewonden, een vrouw uit Eritrea, is onderweg overleden. Nu hebben we onderdak en hebben we te eten. We danken God dat hij ons heeft gered en we danken Italië.

Veel mensen sterven. Mensen uit Somalië zullen blijven vertrekken – in mijn land is geen vrede, weinig werk. Hier in Lampedusa in Italië zag ik een demonstratiebord dat me bevalt. Er staat op dat regeringen de mensen moeten beschermen, niet de grenzen. Ik zou de regeringen willen vertellen om dat te doen.’

© REUTERS/Mohammed Salem

Dit Palestijnse jongetje zit bij het huis van zijn familie. Dat huis werd in de zomer van 2014 verwoest toen het Israëlitische leger er bommen op gooide. Veel Palestijnen zijn om politieke redenen op de vlucht. In totaal zijn er 5,1 miljoen Palestijnse vluchtelingen (2014).

© AFP Photo/Amnas al-Rubaye

Irakezen die tot de Yezidi-gemeenschap behoren vluchten de grens met Syrië over (2014). Ze werden aangevallen door aanhangers van terreurgroep Islamitische Staat.

2. WAAROM VLUCHTEN MENSEN?

Mensen vluchten om heel verschillende redenen. Ze vluchten uit landen waar veel geweld is of waar (burger)oorlog woedt. Anderen laten alles achter wanneer ze in gevaar zijn of worden bedreigd. Bijvoorbeeld omdat ze een andere mening hebben dan de regering. Of een ander geloof dan de meerderheid van de bevolking, of juist helemaal geen geloof. Sommige mensen vluchten omdat ze homo of lesbienne zijn in een land waar dat niet wordt geaccepteerd. Mensen kunnen ook op de vlucht slaan als de streek waar ze wonen is getroffen door een natuurramp, zoals een aardbeving of een overstroming.

Redenen om te vluchten

Er zijn vier soorten redenen waarom mensen gedwongen zijn hun land te verlaten:

- Politieke redenen: oorlog, geweld, onderdrukking
- Sociale redenen: geloof, afkomst, huidskleur, seksuele oriëntatie
- Economische redenen: armoede, werkloosheid
- Ecologische redenen: overstroming, vulkaanuitbarsting, aardbeving, orkaan

WIE IS EEN VLUCHTELING?

Je bent officieel een vluchteling wanneer je je land moet verlaten omdat je gevaar loopt om politieke of sociale redenen. Bijvoorbeeld omdat je huis en haard moet achterlaten omdat er oorlog wordt gevoerd waar jij woont. Of omdat je gevaar loopt op vervolging om wie je bent of wat je vindt. Dat je bijvoorbeeld bang moet zijn om in de gevangenis te komen vanwege je mening, religie of huidskleur.

Als je in je eigen land gevaar loopt, mag je een ander land om bescherming vragen. Dat noem je asiel aanvragen. Dat land moet die bescherming dan ook geven. Dat is zo afgesproken in het Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties en in andere verdragen.

Wat de reden om te vluchten ook is, één ding hebben vluchtelingen gemeenschappelijk: niemand verlaat zijn familie en vrienden wanneer het niet absoluut noodzakelijk is. Mensen vluchten omdat ze niet anders kunnen.

© REUTERS/FAHIM JIBRIL

Rukia Nur is gevlucht voor de honger. Zij komt uit Somalië, waar oorlog is. Alleen al in 2014 raakten er in Somalië zo'n 130.000 mensen op de vlucht.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

Mensen die om economische of ecologische redenen naar een ander land gaan, zijn officieel géén vluchtelingen. Ze kunnen dus geen bescherming in een ander land vragen. Deze mensen noem je migranten, zoals alle mensen die van het ene naar het andere land verhuizen.

Wat is het verschil tussen een vluchteling en een migrant? Een vluchteling heeft echt te vrezen dat hij wordt gevangengezet, bedreigd of, nog erger, gedood. Zijn situatie is zo erg, dat hij in een ander land bescherming (asiel) mag vragen. En dat land moet die bescherming ook geven.

Mensen die naar een ander land gaan omdat ze aan armoede willen ontsnappen, of omdat hun huis door een aardbeving is vernield, hebben het natuurlijk ook moeilijk. Maar om te voorkomen dat er te veel mensen naar hetzelfde andere land gaan, zijn landen niet verplicht migranten toe te laten. Als er te veel mensen in dat andere land komen, kunnen die namelijk ook niet goed worden geholpen. Migranten mogen zich alleen in een ander land vestigen als ze daarvoor van dat land toestemming hebben gekregen. Hebben zij die toestemming niet, dan worden zij 'illegale migranten' genoemd.

Vluchtelingenverdrag

In Europa waren tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) miljoenen mensen op de vlucht. Nederland was toen neutraal en vocht niet mee. In België werd wel zwaar gevochten. Vanwege het geweld vluchtten een miljoen Belgen naar ons land. Toen de oorlog was afgelopen, gingen zij weer terug.

In 1933 kwam in Duitsland Hitler aan de macht. Op dat moment ging het niet zo goed met de Duitse economie, en Hitler gaf de Joden de schuld. Ze werden gediscrimineerd en moesten vrezen voor hun leven. Daarom vertrokken veel Joden naar andere landen. Het aantal vluchtelingen in Europa groeide dan ook sterk. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd in grote delen van de wereld gevochten, waardoor nog meer mensen moesten vluchten. De meeste vluchtelingen hadden het erg moeilijk.

Na de oorlog vonden de wereldleiders dat er afspraken moesten komen, zodat vluchtelingen voortaan geholpen zouden worden. Deze afspraken staan opgeschreven in het Vluchtelingenverdrag. Volgens dit verdrag is een vluchteling iemand die in zijn eigen land terecht bang is voor vervolging. Een vluchteling moet bescherming krijgen van een ander land als hij daarom vraagt, en mag niet worden teruggestuurd.

© NIOD

Deze Joodse vader en zijn dochtertje besluiten in 1939 Duitsland te verlaten. Ze voelden zich er niet veilig meer en vertrokken naar buurland Litouwen.

3. VLUCHTELINGEN IN EUROPA

Alle landen van de Europese Unie hebben beloofd zich aan het Vluchtelingenverdrag te houden. Dat betekent dat ze vluchtelingen moeten beschermen.

MEER VLUCHTELINGEN DAN OOI TEVOREN

Er zijn nu nog meer vluchtelingen dan ooit na de Tweede Wereldoorlog. Volgens de Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) hadden in 2014 59,5 miljoen mensen huis en haard ontvlucht. Daarbij zijn ook mensen geteld die niet naar een ander land zijn gevlucht, maar hun huis hebben moeten verlaten en ergens anders in hun eigen land zijn gaan wonen (ontheemden). De helft van alle vluchtelingen is een kind.

Sinds 2013 gaan er ook meer vluchtelingen naar Europa dan in de jaren daarvoor. Dat komt voor een groot deel door de situatie in het Midden-Oosten, met de oorlog in Syrië en de opkomst van Islamitische Staat (IS). Deze gewelddadige beweging wil in het Midden-Oosten een kalifaat stichten, een streng-islamitische staat. Door het geweld slaan veel mensen op de vlucht.

HET VERDRAG VAN SCHENGEN

De landen van de Europese Unie (EU) hebben heel veel afspraken gemaakt: over het milieu, de landbouw, de handel en nog veel meer zaken. Ook over vluchtelingen en migranten heeft de EU speciale afspraken gemaakt.

Zo werd in 1985 het Verdrag van Schengen gesloten. Bijna alle landen van de EU zijn aangesloten bij dit verdrag, plus nog een aantal andere Europese landen. In het verdrag is vastgelegd dat mensen vrij van het ene naar het andere land van het Schengengebied mogen reizen. De grenzen tussen de EU-landen – de binnengrenzen – staan dus open. Je hoeft daar niet meer je paspoort te laten controleren. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat je in een ander land van de EU kunt gaan werken.

Mensen die niet uit een Schengenland komen, moeten eerst een visum (officiële toestemming) aanvragen om een Schengenland binnen te komen. Er wordt aan de grenzen aan de rand van de Europese Unie – de buitengrenzen – gecontroleerd of iemand een visum heeft. Veel mensen die naar een Schengenland reizen in de hoop daar werk te vinden, hebben geen visum. Daarom gaan ze stiekem de grens over. Deze mensen noem je 'illegale migranten'.

BEWAKING VAN DE BUITENGRENZEN VAN EUROPA

Om te voorkomen dat illegale migranten hun land binnenkomen, hebben de Schengenlanden in 2004 Frontex opgericht. Deze organisatie regelt de controles aan de buitengrenzen van Europa. Vluchtelingen zouden wel toegelaten moeten worden. Zij hebben immers recht op bescherming. Maar hoe weet je of iemand een vluchteling is, of een migrant die werk zoekt in Europa? De controle is zo streng, dat wel gesproken wordt van 'Fort Europa'. Net als bij een fort is het voor echte vluchtelingen namelijk heel moeilijk om een Schengenland binnen te komen, ook al hebben ze daar recht op.

In 2014 bouwde Bulgarije dit hek met prikkeldraad bij de grens met Turkije. Zo proberen ze vluchtelingen uit Syrië, maar ook uit andere landen, tegen te houden.

© MURAD SEZER/Reuters/Corbis

Deze vrouwen en kinderen zijn gevlucht voor de oorlog in Syrië. Ze wachten nu vlakbij de grens tussen Syrië en Turkije op vervoer naar de Turkse stad Suruc.

© Amnesty International

Veel woonwijken in Syrië zijn volledig verwoest. Zoals in de stad Aleppo, vlakbij de grens met Turkije.

SYRISCHE VLUCHTELINGEN

De laatste jaren zijn er veel mensen uit Syrië gevlucht. Daar heerst een burgeroorlog. Het begon in maart 2011, toen een paar jongens tussen de 10 en 15 jaar oud een tekst tegen president Assad op een muur spoten. Ze werden opgepakt. Veel mensen waren hier zo boos over, dat ze de straat op gingen en eisten dat de jongens werden vrijgelaten. Agenten traden keihard op tegen de demonstranten.

Een paar dagen later kwamen de jongens vrij. Ze waren gemarteld. Daarna werd er overal in Syrië gedemonstreerd en elke keer trad de politie met veel geweld op. Zelfs het leger kwam erbij. De botsingen tussen de demonstranten aan de ene kant en de politie en het leger aan de andere kant werden steeds erger. Er vormden zich allemaal gewapende groepen. Zo ontstond gaandeweg een burgeroorlog. Inmiddels zijn er verschillende gewapende groepen en wordt overal in Syrië gevochten.

In de Syrische burgeroorlog werden al 150.000 mensen gedood. Voordat de oorlog in 2011 uitbrak, woonden er ongeveer 22 miljoen mensen in Syrië. Nu zijn zo'n 3,9 miljoen mensen zijn het land uit gevlucht. En binnen Syrië hebben ongeveer 6 miljoen mensen hun huis verlaten in de hoop ergens anders veiliger te zijn. Dat betekent dat 45 procent van alle Syriërs op de vlucht is.

De meeste Syrische vluchtelingen, meer dan 95 procent, worden opgevangen in de buurlanden Turkije, Jordanië en Libanon. Die landen kunnen de opvang niet meer aan. In Libanon woont op iedere vier Libanezen nu één Syrische vluchteling. Als Nederland in verhouding net zoveel vluchtelingen zou opvangen, zouden hier 4 miljoen vluchtelingen zijn. In Libanon zijn niet genoeg huizen, banen en scholen om de vluchtelingen uitzicht te geven op een goede toekomst.

In het noorden van Marokko ligt een piepklein stukje Spanje: Melilla. Dit enorme hek moet vluchtelingen die daar binnen willen tegenhouden

VLUCHTROUTES

Vluchtelingen en migranten proberen via verschillende routes Europa te bereiken. Tien jaar geleden vertrokken vooral Afrikanen vanuit Marokko naar de Canarische Eilanden, die bij Spanje horen. Ook de route van Marokko naar Zuid-Spanje werd vaak gebruikt. Door strenge controles en het plaatsen van hekken gebeurt dat nu veel minder. De route via Turkije naar Bulgarije en Griekenland wordt nog wel veel gebruikt, ook al worden de grenzen van deze landen streng bewaakt. Ook tussen Griekenland en Turkije en tussen Bulgarije en Turkije zijn hekken geplaatst om migranten tegen te houden. Desondanks proberen vooral veel Syriërs die vluchten voor de burgeroorlog via deze route een veilig heenkomen te vinden.

Op 29 mei 2015 redde een Italiaans marineschip duizend mensen die in Libië in rubberboten waren gestapt. Onder hen waren tweehonderd kinderen.

4. PER BOOT NAAR EUROPA

Door de strenge controle aan de buitengrenzen van Europa, zijn er steeds minder vluchtwegen. De routes via Marokko en Turkije zijn bijna helemaal afgesloten. Daardoor worden steeds meer mensen die vanuit het Midden-Oosten of Afrika naar Europa willen, richting Libië 'geduwd'. Van daaruit is er nog maar één route: via zee. Dat het nog wel mogelijk is om vanuit Libië de oversteek naar de EU te maken, komt doordat het land nauwelijks wordt bestuurd. De politie controleert nauwelijks of mensen zich aan de wet houden. Niemand grijpt in als mensen per boot aan de overtocht beginnen.

Het zijn niet alleen de allerrijksten die het zich kunnen veroorloven de reis naar Europa te ondernemen. Mensen verkopen vaak al hun bezittingen en laten alles achter om het geld voor een overtocht bij elkaar te krijgen. Vaak hebben vluchtelingen voordat ze op de boot stappen al een zware tocht achter de rug. Veel mensen woonden eerst in vluchtelingenkampen in oorlogsgebieden. Ze maakten lange tochten door onherbergzaam gebied om het geweld te ontvluchten. Anderen zijn door mensensmokkelaars uitgebuit, mishandeld of gemarteld.

© Giles Clarke/Getty Images/Reportage

Deze jongen woont met tachtig anderen in een opvanghuis op het Italiaanse eiland Sicilië. Ze zijn allemaal gered van bootjes waarmee ze van Libië naar Europa werden gesmokkeld. Voordat ze in Italië aankwamen hebben de jongens verschrikkelijke dingen meegemaakt, zoals veel geweld tijdens hun vlucht. In het huis krijgen ze hulp om die ervaringen te verwerken. In 2014 werden meer dan 4.000 minderjarige bootvluchtelingen rond Sicilië gered en naar dit soort opvanghuizen gebracht.

MENSENSMOKKEL

De bootreis vanuit Libië is de meest gevaarlijke route naar Europa. Omdat vluchtelingen en migranten soms zo wanhopig zijn dat ze alles op alles willen zetten om Europa te bereiken, vragen ze mensensmokkelaars hen te helpen.

Die smokkelaars zijn alleen maar geïnteresseerd in snel veel geld verdienen. De veiligheid van de vluchtelingen en migranten vinden ze onbelangrijk. En dus worden veel te veel mensen op gammele bootjes gezet. Het komt geregeld voor dat de bootjes midden op zee omslaan. Daardoor zijn al heel veel mensen verdronken.

‘DE SMOKKELAARS SLAAN IEDEREEN DE BOOT IN’

‘Twee jaar na zijn vertrek uit Bangladesh staat Nasir (17) zaterdag klaar in de Libische plaats Gergarish om de overtocht naar Europa te wagen. De bestemming is Italië. Het vervoersmiddel is een vissersboot van ongeveer 25 meter. Om hem heen staan honderden mensen uit Mali, Gambia, Senegal, Ivoorkust, Sierra Leone, Somalië, Eritrea en Bangladesh. Zij moeten er ook allemaal op.

Terugkeren kan niet meer. De mensensmokkelaars die de passagiers aan boord dwingen, zijn gewapend. Met stokken slaan ze op handen en hoofden. Ze laten de migranten met gespreide benen op de grond zitten, zodat anderen tussen hun benen kunnen plaatsnemen. Iedere centimeter moet gevuld. De smokkelaars willen zeker duizend mensen de boot op krijgen. Wie rond de 650 dollar betaalde, komt in het laadruim terecht. Voor iets meer geld mag je een verdieping hoger zitten. Van het vijftigtal dat op het bovenste dek zit, hebben sommigen 7.000 dollar betaald. (...)

Als ze zo’n 70 zeemijl van de Libische kust verwijderd zijn, ziet Nasir het gigantische containerschip opdoemen dat is ingeschakeld om de migranten van de veel te volle boot te redden. De kapitein vaart er recht op af. Drie keer knalt het vissersbootje tegen het gigantische schip aan. Onder zich hoort Nasir het gegil van de honderden mensen die daar vastzitten. Of de ingang te klein is of op slot zit weet hij niet, maar ze kunnen er in ieder geval niet uit. De boot wiebelt door de paniek aan boord. Iedereen wil weg. Een schrikreactie. Ze kantelen. Nasir valt in het water. (...)

Alleen wie op het bovenste dek zat, is in het water terechtgekomen. De rest zinkt met de vissersboot de diepte in.’

Fragment uit een artikel in *de Volkskrant*, 24 april 2015, ‘De smokkelaars slaan iedereen de boot in – Hoe Nasir de oversteek met de rampboot overleefde’ van Sarah Venema. Bij deze bootramp verdronken naar schatting zevenhonderd mensen.

© Manu Brabou/AFP/Getty Images

Een vrouw en een jongetje verlaten Debaltseve in Oekraïne, omdat daar gevochten wordt door soldaten van het Oekraïense leger en troepen die willen dat het land bij Rusland gaat horen.

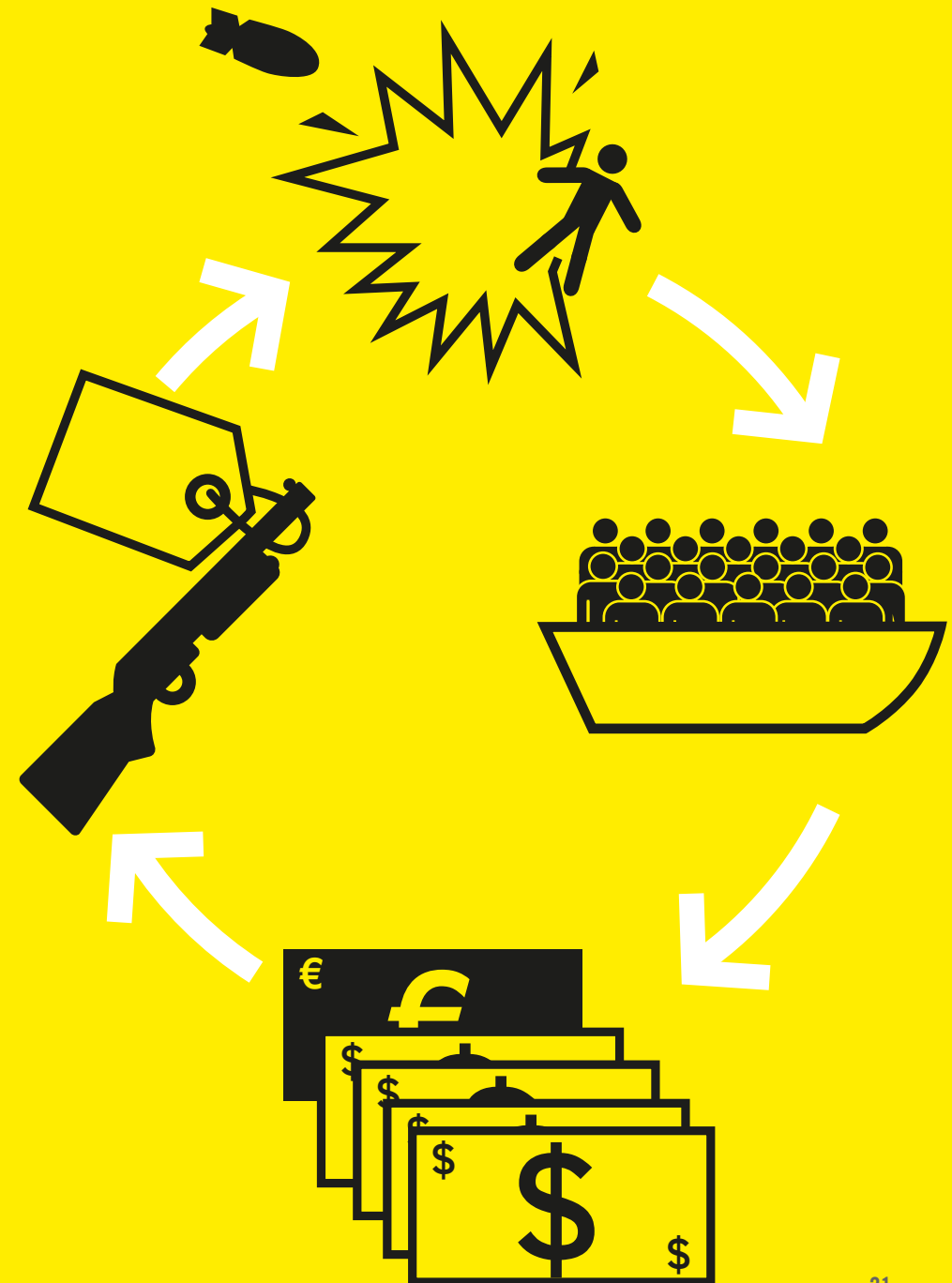
GELD OM OORLOG MEE TE BETALEN

Met mensensmokkel wordt enorm veel geld verdiend. Migranten betalen eerst om van Ghana of Eritrea de Sahara woestijn over te steken naar Libië. Dat kost zo'n 4.000 tot 5.000 dollar. Vervolgens moeten ze ook voor de boottocht betalen. De kosten daarvan liggen tussen de 650 en 7.000 dollar.

Omdat heel veel mensen naar Europa willen, worden er miljoenen dollars verdiend met de mensensmokkel. Het geld wordt voor een groot deel gebruikt om oorlog mee te voeren in Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Met geld dat ze verdienen door migranten en vluchtelingen naar Europa te smokkelen, kopen de strijdende partijen wapens.

Dit is een van de oorzaken waarom het vluchtelingenprobleem zo moeilijk is op te lossen. Simpel gezegd: door oorlog vluchten mensen naar een ander land, van het geld dat ze voor hun vlucht moeten betalen kunnen wapens worden gekocht en daardoor duren oorlogen voort.

HET VLUCHTELINGENPROBLEEM

Een tentenkamp in Irak. Hier wonen Irakezen die in hun eigen land op de vlucht zijn voor de terreurgroep IS (Islamitische Staat).

5. HET VLUCHTELINGENPROBLEEM AANPAKKEN

Om te voorkomen dat mensen naar een ander land vluchten, zou er een wereld moeten zijn zonder armoede, oorlog en onderdrukking. Dat zou natuurlijk prachtig zijn, maar dit is moeilijk te realiseren. Wat is wel mogelijk?

NALEVING VLUCHTELINGENVERDRAG

In de eerste plaats moet het Vluchtelingenverdrag worden nageleefd. Daarin staat dat een asielzoeker niet zomaar terug de grens over mag worden geplaatst. Landen zijn verplicht om uit te zoeken of een asielzoeker ook echt een vluchteling is, en dus in aanmerking komt voor bescherming. Europa mag haar grenzen niet sluiten voor vluchtelingen. Nu worden vluchtelingen vooral opgevangen in de relatief arme landen in de regio waar de vluchtelingen vandaan komen. Europa zou zich veel meer moeten inspannen om vluchtelingen op te vangen.

MEER VEILIGE ROUTES

Europa zit potdicht. Door de strenge grensbewaking komt er over land haast geen vluchteling in. De enige manier om Europa te bereiken, is daarom via de Middellandse Zee. Veel vluchtelingen leggen daarbij hun leven in handen van mensensmokkelaars, die hen voor heel veel geld in gammele bootjes over zee naar Europa vervoeren. Die bootjes zijn vaak niet geschikt voor de oversteek over zee, wat de reis extra gevaarlijk maakt. Veel mensen overleven die gevaarlijke oversteek niet. Als er meer veilige routes komen, zullen veel minder vluchtelingen die onveilige route over zee kiezen en zullen er veel minder mensen onderweg sterven.

Strenge bewaking van de buitengrenzen van Europa zou vluchtelingen en migranten afschrikken. Omdat Europa hierdoor minder aantrekkelijk zou worden, zouden ook minder mensen de oversteek maken, zo werd gedacht. Dat blijkt echter niet het geval te zijn. Ze worden er juist heen 'geduwd' omdat de situatie in de landen waar ze vandaan komen zo hopeloos is. Het is daar te gevaarlijk, of de armoede is te groot. Dat geldt vooral voor vluchtelingen uit Syrië, Somalië en Eritrea.

© Massimo Sestini/HH

Deze boot zit vol vluchtelingen. Als je goed kijkt zie je door een luikje dat het zelfs onder het dek dringen is. De boot was in nood, maar staat op het punt gered te worden door de Italiaanse marine.

MENSENSMOKKELAARS AANPAKKEN

Mensensmokkelaars verdienen enorm veel geld aan de wanhoop van mensen die hun land willen ontvluchten. Bovendien brengen zij levens in gevaar door migranten en vluchtelingen op slechte bootjes de zee op te sturen. Het is dan ook goed dat de Europese Unie probeert om mensensmokkelaars op te pakken. Het is wel belangrijk om te weten dat mensensmokkel niet de oorzaak is van het groeiende aantal bootvluchtelingen. Doordat migranten en vluchtelingen Europa niet op een gewone manier kunnen bereiken, zijn mensensmokkelaars voor vluchtelingen de enige mogelijkheid om hun land te ontvluchten. De mensensmokkel aanpakken alleen is dus niet genoeg.

MEER REDDINGSOPERATIES

Er zouden veel meer reddingsoperaties op zee moeten komen om te voorkomen dat mensen verdrinken. Vanaf eind 2013 voerde de Italiaanse marine veel reddingsoperaties uit. Daarmee werden ongeveer 170.000 mensen gered, maar er verdrinken ook zeker 3.400 mensen op zee. Vanwege de hoge kosten besloot Italië na een jaar met de reddingsoperaties te stoppen. Nu worden vooral de grenzen bewaakt om illegale migranten tegen te houden. Er worden kleinere boten ingezet, die niet zo ver de zee op varen. Raakt een vluchtelingenboot ver van de kust in nood, dan kunnen de opvarenden niet worden gered. Omdat er in de eerste helft van 2015 heel veel mensen op de Middellandse Zee verdrinken, zijn er extra boten ingezet.

HERVESTIGING

In de vluchtelingenkampen wonen mensen voor wie de situatie erg moeilijk is en die onmogelijk naar hun land kunnen terugkeren. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met een ernstige ziekte die niet behandeld kan worden in het vluchtelingenkamp, of om mensen die in de gevangenis terecht komen als ze naar huis terugkeren. Het gaat om de meest kwetsbare vluchtelingen. Die mensen zouden de kans moeten krijgen om ergens anders te wonen: ze zouden zich moeten kunnen 'hervestigen'. Maar dat betekent dat landen voor hen een plekje moeten vrijmaken. Er zijn maar heel weinig mensen die een plek voor hervestiging krijgen aangeboden.

HERENIGING VAN FAMILIES

Door het vluchtelingen toe te staan om bij familieleden in het buitenland te gaan wonen, krijgen zij meer kansen om een bestaan op te bouwen. Het zou dan niet alleen om het samenbrengen van ouders en kinderen moeten gaan, maar ook om het herenigen van andere familieleden, zoals neven, nichten, ooms en tantes.

MEER VISA VOOR MENSEN IN GROOT GEVAAR

De meeste mensen van buiten Europa hebben een visum nodig om naar een land van de Europese Unie te reizen. Maar het is voor veel mensen moeilijk om een visum te krijgen. Bovendien hebben mensen die vluchten voor geweld en onderdrukking helemaal geen tijd om op een visum te wachten. Daarom zouden mensen die in groot gevaar verkeren een visum 'op humanitaire gronden' moeten krijgen.

Turkije kan de stroom vluchtelingen uit Syrië en Irak nauwelijks aan. De opvang schiet tekort. Op deze foto zie je steeds meer Syriërs aankomen bij de grens met Turkije. Zij zijn op de vlucht voor de strijders van Islamitische Staat (IS).

STEUN VOOR OPVANG IN DE BUURLANDEN

Steun aan opvang van vluchtelingen in landen in de buurt van hun eigen land, kan er ook aan bijdragen dat mensen niet verder reizen. Een groot probleem is echter dat in de landen waar vluchtelingen en migranten doorheen reizen, de situatie vaak chaotisch is. Soms is er geen regering waarmee kan worden samengewerkt om in die landen goede opvangkampen op te zetten. En vaak worden in die landen de mensenrechten geschonden, waardoor een veilige opvang niet mogelijk is.

6. ASIEL AANVRAGEN IN NEDERLAND

Als vluchtelingen en migranten in Nederland zijn aangekomen, kunnen zij asiel aanvragen. Dat betekent dat zij het land vragen om bescherming. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of de asielzoeker erkend wordt als vluchteling, zoals in het Vluchtelingenverdrag staat.

ALGEMENE ASIELPROCEDURE

In de asielprocedure worden asielzoekers die echt bescherming nodig hebben gescheiden van de asielzoekers die wel veilig zijn in hun land. Alleen mensen die echt bescherming en opvang nodig hebben, worden officieel erkend als vluchteling. Elke asielzoeker doorloopt deze procedure nadat hij zich heeft aangemeld bij een van de aanmeldcentra.

Een asielzoeker die in Nederland aankomt, heeft vaak een lange reis achter de rug en veel meegemaakt. Daarom krijgt een asielzoeker eerst ten minste zes werkdagen om tot rust te komen en zijn asielaanvraag voor te bereiden.

© Kees van Veen/HH

Naar school in een asielzoekerscentrum in Drenthe.

Tijdens deze periode kan de asielzoeker een advocaat raadplegen. Ook krijgen asielzoekers in deze periode medisch advies: zijn er lichamelijke of psychische problemen waarmee de IND rekening moet houden? In deze periode onderzoekt de IND de documenten van de asielzoeker.

VERLENGDE ASIELPROCEDURE

De IND beslist na de vierde dag of er voldoende informatie is om de asielaanvraag te behandelen. Soms is meer onderzoek nodig naar de redenen waarom iemand asiel aanvraagt. Bijvoorbeeld als er twijfel is over iemands identiteit of over waar hij vandaan komt. Dan gaat de asielzoeker naar de verlengde asielprocedure. Tijdens die procedure verblijft hij in een asielzoekerscentrum (azc). De verlengde asielprocedure mag maximaal zes maanden duren.

VERBLIJFSVERGUNNING AANVRAGEN

Als de asielzoeker volgens de IND aan de voorwaarden voor bescherming voldoet, en dus echt een vluchteling is, krijgt hij een tijdelijke verblijfsvergunning. Na vijf jaar kan hij een definitieve verblijfsvergunning aanvragen.

ASIELVERZOEK AFGEWEZEN

Het komt vaak voor dat een asielverzoek door de IND wordt afgewezen. Dat gebeurt wanneer de IND er niet van overtuigd is dat de asielzoeker een vluchteling is. Als een asielaanvraag wordt afgewezen en de asielzoeker vindt dat niet terecht, kan hij naar de rechter gaan. Hij gaat dan 'in beroep'.

De rechter doet het werk van de IND niet over, maar kijkt wel of de procedure goed is verlopen. Dat doet de rechter aan de hand van drie vragen: 1) heeft de IND het asielverzoek zorgvuldig behandeld?; 2) voldoet de beslissing van de IND aan de Nederlandse wet?; en 3) voldoet de beslissing aan internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend?

IN HOGER BEROEP

Als de rechter het eens is met de beslissing van de IND om iemand geen asiel te geven, kan de asielzoeker in hoger beroep gaan bij de Raad van State. Als ook de Raad van State het met de IND eens is, kan de asielzoeker nog naar de Europese rechter gaan. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bekijkt de zaak dan nog eens. Omdat dit hof veel zaken moet behandelen, kan het lang duren voor de Europese rechter een uitspraak doet.

Al met al kan het dus jaren duren voordat iemand weet of zijn asielaanvraag wordt goedgekeurd of afgewezen.

TERUGKEER

Als een asielaanvraag is afgewezen, moet de asielzoeker ons land verlaten. Gebeurt dat niet, dan geeft Nederland geen opvang meer aan deze 'uitgeprocedeerde asielzoeker'.

7. AMNESTY INTERNATIONAL IN ACTIE

Als op het hoofdkantoor van Amnesty een bericht binnenkomt dat een land zich niet aan de rechten van de mens houdt, komt Amnesty in actie. Het bericht wordt onderzocht en als het klopt wordt er een Amnesty-rapport geschreven. Daarin staan keiharde feiten, bijvoorbeeld over hoeveel mensen onterecht in de gevangenis zitten of over kinderen die niet naar school kunnen omdat ze moeten werken.

Dan is het tijd voor actie. Amnesty verspreidt de berichten over misstanden via Facebook, Twitter, de website, kranten, radio en televisie, via folders of acties op scholen en festivals. Ook sturen supporters van Amnesty heel veel brieven en e-mails naar presidenten, ministers, ambassadeurs en gevangenisdirecteuren. Ze schrijven over wat er moet verbeteren. Of omdat ze vinden dat iemand vrij moet komen omdat die onterecht in de gevangenis zit. Ook worden er heel veel handtekeningen ingezameld onder protestbrieven. Hoe meer handtekeningen, hoe groter het protest.

Hoe meer mensen weten wat er mis is, hoe beter. Veel regeringen die zich niet zoveel aantrekken van de kinder- en mensenrechten, houden dit liever geheim. Ze houden niet van pottenkijkers. Alle aandacht kan ervoor zorgen dat landen de slechte toestanden niet meer geheim kunnen houden en ze zich beter gaan gedragen. Al die rapporten, brieven en handtekeningen helpen echt.

KOM ZELF IN ACTIE

Wil jij ook in actie komen en wat doen voor de kinderrechten? Dat kan!

IN ACTIE VIA DE WEBSITE

Ook jij kunt actie voeren. Heel makkelijk zelfs en gratis, zoals online via Amnesty's website speciaal voor jongeren: www.amnestyopschool.nl. Je vindt daar verschillende acties voor mensen die onterecht in de gevangenis zitten of om andere redenen in nood zijn. Dat kan een schrijfactie zijn, een handtekeningenactie of het sturen van een digitaal kaartje. Door het schrijven van een brief of het zetten van je digitale handtekening vraag je regeringen om het respecteren van de mensenrechten. Of je protesteert tegen de doodstraf, onrechtvaardige behandeling of ander onrecht. Je kunt je op de website van Amnesty gratis inschrijven voor de speciale Jongeren Acties. Je krijgt dan iedere drie weken een e-mailtje met oproep om digitaal in actie te komen voor vaak jonge mensen. Ga naar www.amnestyopschool.nl/kominactie. Misschien denk je dat jouw brief, e-mail, kaartje of handtekening toch geen effect heeft. Maar postzakken vol met brieven of duizende handtekeningen onder de oproep iemand vrij te laten maken zeker indruk! Regeringen die het niet zo netjes omgaan met de mensenrechten, bedenken zich wel twee keer wanneer ze weten dat hun praktijken over de hele wereld bekend zijn.

Meld je gratis aan voor de Jongeren Acties op:

www.amnestyopschool.nl/kominactie.

GRTZ!

Je stuurt waarschijnlijk vaak een app-je, sms'je of een e-mailt. En je laat ook wel eens een bericht achter op Facebook. Het is leuk om iets te sturen én het is leuk te weten dat iemand aan je denkt. Er zijn mensen die haast nooit een berichtje ontvangen. Bijvoorbeeld mensen die zijn opgepakt omdat ze kritiek hadden op de regering, omdat ze de 'verkeerde' godsdienst hebben, of omdat ze opkwamen voor de rechten van groepen die worden gediscrimineerd. Amnesty International zet zich voor deze mensen in. Met acties probeert Amnesty hen uit de gevangenis te krijgen of ervoor te zorgen dat zij worden beschermd. Voor deze mensen is het erg belangrijk dat ze weten dat ze niet vergeten worden. Jij kunt met een kaartje of een brief laten weten dat je aan ze denkt. In de GRTZ!-map vind je adressen van mensen die een kaartje van jou verdienen. In het kort is beschreven wat er met hen is gebeurd. Het is belangrijk dat je de informatie op de kaart goed leest. Je kunt dit ook op school doen, bijvoorbeeld na een spreekbeurt of tijdens een viering op school. Een GRTZ!-set is voldoende voor een klas van 32 leerlingen. de kaarten naar dezelfde adressen kunnen in een grote envelop verstuurd worden.

8. BEGRIPPENLIJST

Aanmeldcentrum

Iemand die in Nederland asiel wil aanvragen, moet zich melden bij een aanmeldcentrum. Hier worden gesprekken met de asielzoeker gevoerd om na te gaan of hij voldoet aan de regels en in aanmerking komt om in Nederland te komen wonen.

Alleenstaande minderjarige asielzoeker

Alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's) zijn kinderen die zonder ouders of voogd in Nederland asiel aanvragen. Zij zijn extra kwetsbaar en verdienen daarom extra bescherming. Ama's volgen dezelfde procedure als andere asielzoekers. Maar als hun aanvraag wordt afgewezen, mogen ze toch vaak tot hun 18e in Nederland blijven, omdat er voor hen speciale regels gelden.

Allochtoon

Een allochtoon is iemand van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Asiel

Iemand die in een ander land asiel aanvraagt, vraagt aan de regering om bescherming.

Asielprocedure

De asielprocedure is het onderzoek naar de redenen waarom iemand in Nederland asiel aanvraagt. Dat onderzoek wordt uitgevoerd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Als uit het onderzoek blijkt dat de asielzoeker in het land waar hij vandaan komt werkelijk gevaar loopt, dan is hij echt een vluchteling en wordt hij niet teruggestuurd.

Asielzoeker

Een asielzoeker is iemand die de bescherming van een ander land inroept. Hij vraagt daarmee in dat land asiel, oftewel opvang aan. Het land waar asiel wordt gevraagd moet nagaan of de asielzoeker valt onder het Vluchtelingenverdrag. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de asielaanvraag en of de asielzoeker wordt erkend als vluchteling.

Iemand die asiel heeft gevraagd maar het niet heeft gekregen, omdat uit het onderzoek is gebleken dat hij geen risico op vervolging loopt, heet een uitgeprocedeerde asielzoeker. Een uitgeprocedeerde asielzoeker mag niet langer in ons land blijven en moet vertrekken. Blijft hij toch in ons land, dan wordt hij ook wel een illegale vreemdeling of ongedocumenteerde genoemd.

Asielzoekerscentrum (azc)

Een asielzoeker woont in een asielzoekerscentrum (azc) totdat de uitslag van de asielprocedure bekend is.

Autochtoon

Een autochtoon is iemand van wie beide ouders in Nederland zijn geboren.

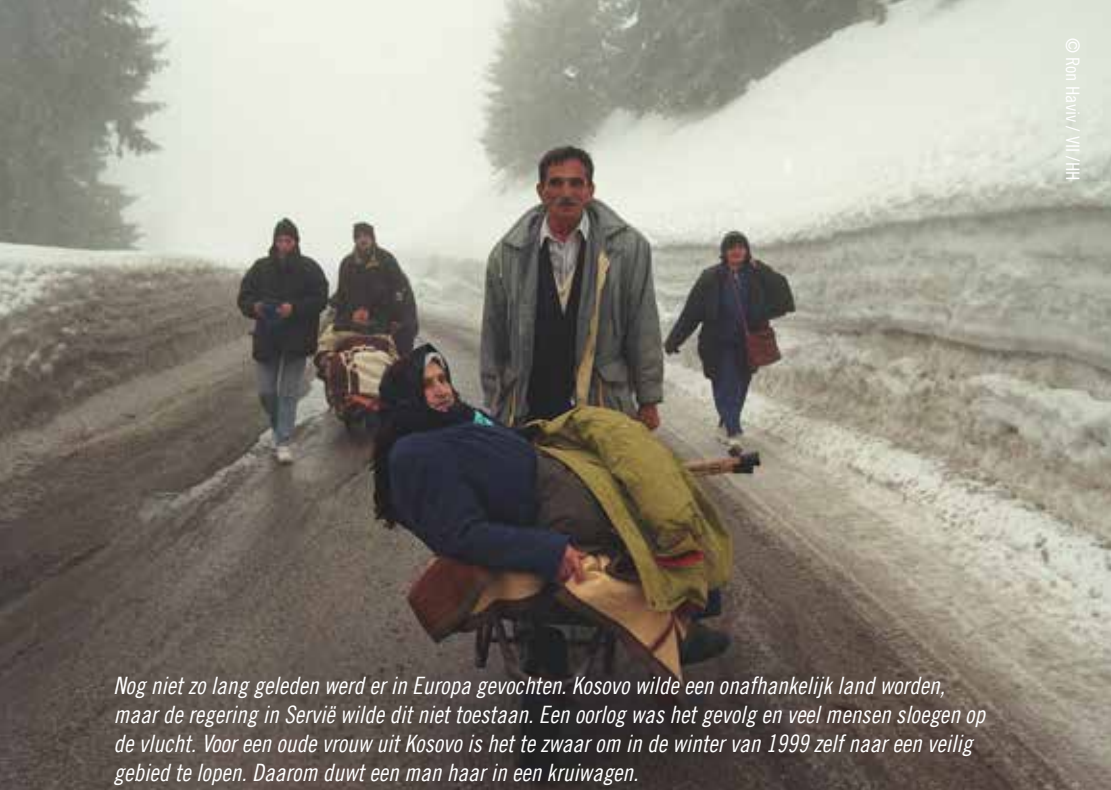
Bed, bad en brood

De Nederlandse overheid moet onderdak, kleding en voedsel bieden aan asielzoekers, die hier niet mogen blijven en dus moeten vertrekken. Met deze maatregel wordt voorkomen dat deze uitgeprocedeerde asielzoekers op straat belanden. Deze basisopvang wordt kortweg 'bed, bad en brood' genoemd.

Economische vluchteling

Economische vluchtelingen zijn mensen die illegaal naar een ander land gaan in de hoop daar een beter leven te kunnen opbouwen. Eigenlijk kun je beter spreken van een economische migrant, omdat het woord vluchteling slaat op mensen die vluchten omdat ze in eigen land vervolgd worden of omdat ze moeten vluchten voor een oorlog. Armoede wordt niet erkend als een geldige reden om te vluchten.

Nog niet zo lang geleden werd er in Europa gevochten. Kosovo wilde een onafhankelijk land worden, maar de regering in Servië wilde dit niet toestaan. Een oorlog was het gevolg en veel mensen sloegen op de vlucht. Voor een oude vrouw uit Kosovo is het te zwaar om in de winter van 1999 zelf naar een veilig gebied te lopen. Daarom duwt een man haar in een kruiwagen.

Europese Unie

De Europese Unie (EU) is een economische en politieke samenwerking van 28 Europese landen (lidstaten). Ze werken samen op het gebied van onder meer landbouw, handel, ontwikkelingsbeleid, milieu, en hulpverlening bij natuurrampen. Tot de Europese Unie behoren nu België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk en Zweden.

Illegale vreemdelingen of ongedocumenteerden

Illegale vreemdelingen in Nederland zijn mensen die geen Nederlandse nationaliteit en geen verblijfsvergunning hebben. Dat betekent dat ze uit het buitenland komen en hier illegaal verblijven, zonder Nederlands paspoort. Ze mogen dus niet in Nederland blijven. Eigenlijk moeten ze het land verlaten. Als een vreemdeling toch in Nederland blijft, dan loopt hij het risico om opgepakt te worden en uitgezet te worden. Tot deze groep illegalen of ongedocumenteerden behoren bijvoorbeeld afgewezen asielzoekers, economische migranten en mensen die hier bij familie zijn gaan wonen, terwijl ze geen verblijfsvergunning hebben.

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

De IND is de Immigratie- en Naturalisatiedienst en voert het vreemdelingenbeleid in Nederland uit. Dat betekent dat de IND alle verblijfsaanvragen beoordeelt van mensen die in Nederland willen wonen of die graag Nederlander willen worden. Het kan gaan om vluchtelingen die niet veilig zijn in eigen land en daarom asiel aanvragen. Of om mensen die in Nederland willen werken, studeren, of een gezin vormen met iemand die hier al woont. Maar het kan ook gaan om mensen die al zo lang in Nederland wonen dat zij zich Nederlander voelen en daarom via een naturalisatieverzoek een Nederlands paspoort aanvragen.

Mensenhandel

Mensenhandel is het verplaatsen van mensen, door middel van misleiding, dwang of geweld, met de bedoeling deze mensen uit te buiten.

Mensensmokkelaar

Een mensensmokkelaar is iemand die tegen betaling mensen de grens over zet. Vaak gebeurt dit met valse reisdocumenten en moet er veel geld voor worden betaald.

Migrant

Een migrant is iemand die naar een ander land verhuist. Een immigrant is iemand die vanuit het buitenland in een ander land komt wonen. Een emigrant is iemand die zijn eigen land verlaat om in een ander land te gaan wonen. De emigrant uit het ene land, is dus de immigrant in het andere land.

Naturalisatie

Met naturalisatie wordt het proces bedoeld om de Nederlandse nationaliteit te krijgen. De IND beslist hierover. Vluchtelingen kunnen als ze vijf jaar officieel en onafgebroken in Nederland hebben gewoond, voor naturalisatie in aanmerking komen.

Ontheemde

Een ontheemde is iemand die in zijn eigen land op de vlucht is. In tegenstelling tot vluchtelingen zijn ontheemden dus niet de landsgrenzen overgestoken. Ontheemden vluchten meestal om dezelfde redenen als vluchtelingen: oorlog, geweld, schending van hun mensenrechten. Hun eigen overheid moet hen beschermen, dezelfde overheid die soms medeverantwoordelijk is voor het feit dat deze mensen op de vlucht zijn gegaan.

Volgens de Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) waren er in 2014 38,2 miljoen ontheemden wereldwijd. Nog nooit eerder waren er zoveel ontheemden. Er zijn ook nog miljoenen anderen die geen huis meer hebben om in te wonen als gevolg van een natuurramp, bijvoorbeeld een aardbeving, overstroming of een tsunami.

Pardonregeling

In de jaren negentig van de vorige eeuw zochten veel mensen bescherming in Nederland. Ze vluchtten bijvoorbeeld naar ons land vanwege de oorlog in Joegoslavië. De IND kon het grote aantal asielaanvragen niet aan en het duurde erg lang voordat er een beslissing werd genomen of mensen mochten blijven. Het kwam ook voor dat een asielverzoek werd afgewezen, maar dat mensen niet naar hun land konden terugkeren. De mensen leefden in grote onzekerheid en mochten hier niet werken. Om aan die onzekerheid een einde te maken, ging op 15 juni 2007 de Pardonregeling in. Daardoor kregen 28.100 vreemdelingen een verblijfsvergunning.

Repatriant

Een repatriant is een vluchteling die naar zijn eigen land terugkeert.

Schengenlanden

Binnen de Schengenlanden mag je als inwoner vrij reizen zonder dat je een visum nodig hebt. Op dit moment zijn er 26 Schengenlanden: België, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland, Portugal, Spanje, Italië, Oostenrijk, Griekenland, Denemarken, Finland, Zweden, Noorwegen, IJsland, Estland, Letland, Litouwen, Slowakije, Hongarije, Polen, Tsjechië, Slovenië, Malta, Zwitserland en Liechtenstein. Mensen die uit een ander landen komen, moeten eerst een visum aanvragen om een Schengenland binnen te komen.

Staatlozen

Staatlozen zijn mensen die geen nationaliteit hebben. Ze behoren daardoor tot geen enkel land. Dat kan komen door bijvoorbeeld discriminatie van bepaalde groepen mensen in de wetten van een land. Een staatloze heeft veel problemen. Reizen naar een ander land is bijvoorbeeld haast onmogelijk, omdat hij geen paspoort of ander reisdocument kan krijgen. Om die reden worden sommige staatlozen als illegale immigranten beschouwd: ze worden vastgehouden, of worden van het ene land naar het andere gestuurd. Je moet staatsburger zijn van het land waarin je bent om naar school te gaan, te studeren, een bezoek te brengen aan de dokter, of een uitkering of pensioen te krijgen. Staatlozen kunnen hier geen gebruik van maken.

Ibrahim Sherifo uit Eritrea woont in Nederland. De Nederlandse regering nodigde hem uit om hier te komen wonen omdat het in zijn land gevaarlijk is en zijn ouders al veertien jaar in de gevangenis zitten. Niemand heeft sindsdien iets van hen gehoord. Wie in Eritrea kritiek heeft op de regering loopt de kans opgepakt te worden. Dat gebeurde in 2001 met de ouders van Ibrahim, nadat zij de president om meer democratie hadden gevraagd. Ibrahim zat toen net op de middelbare school. Eritrea is nog steeds een gevaarlijk land. Elke maand vluchten zo'n 3.000 mensen. Veel van hen proberen Europa te bereiken door met een boot de Middellandse Zee over te steken.

Uitgenodigde vluchteling of hervestiging

De meeste vluchtelingen trekken naar buurlanden en komen daar terecht in grote vluchtelingenkampen. Ze leven daar onder erg slechte en onveilige omstandigheden. Wanneer de situatie voor vluchtelingen uitzichtloos is, zij extra gevaar lopen, ernstig ziek zijn of gehandicapt, komen zij misschien in aanmerking voor hervestiging in een ander land. De regering nodigt de vluchtelingen uit om zich in haar land te komen vestigen.

De Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, de UNHCR, selecteert deze 'uitgenodigde vluchtelingen'. Nederland is een van de 25 landen die vluchtelingen uitnodigt. De meesten komen uit Irak, Myanmar, Bhutan, Eritrea en Congo. Het gaat om ongeveer vijfhonderd mensen per jaar.

UNHCR

De United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) is de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties. De belangrijkste taak van UNHCR is om miljoenen ontheemden en staatlozen te beschermen. Overal ter wereld is UNHCR actief. De UNHCR werd in 1950 opgericht door de Verenigde Naties om de oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in Europa te helpen. Later werd het Vluchtelingenverdrag de basis voor het werk van de UNHCR, maar de organisatie komt ook op voor oorlogsslachtoffers.

Verblijfsvergunning

Een verblijfsvergunning is het document waarmee een vluchteling toestemming krijgt om in een land te wonen en te werken.

Vluchteling

Wie een vluchteling is, staat omschreven in het Vluchtelingenverdrag. Volgens dit verdrag is een vluchteling iemand die in zijn eigen land terecht bang is voor vervolging. Dat betekent dat mensen worden gevangengezet of bedreigd. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of seksuele voorkeur. De vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen tegen deze vervolging.

Volgens de Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) waren er in 2014 19,5 miljoen vluchtelingen wereldwijd. Daarnaast waren er ook nog 38,2 ontheemden en 1,8 miljoen asielzoekers. In totaal zijn dus 59,5 miljoen mensen hun huis ontvlucht.

Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties

Het VN-Vluchtelingenverdrag is door de Verenigde Naties opgesteld en geldt sinds 1956. Het bepaalt dat mensen die in een ander land bescherming vragen vanwege een terechte vrees voor vervolging om hun ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of seksuele voorkeur, vluchtelingen zijn. Zij mogen niet worden teruggestuurd naar een land waarin zij vervolging te vrezen hebben. Mensen die ernstige misdrijven hebben begaan, kunnen worden uitgesloten van asiel.

De Organisatie van Afrikaanse Staten (OAS) heeft het Afrikaans Vluchtelingenverdrag gemaakt. In dit verdrag is de definitie van een vluchteling breder: niet alleen mensen die vrezen voor vervolging, maar ook mensen die hun land zijn ontvlucht vanwege agressie, bezetting, buitenlandse overheersing of gebeurtenissen die de openbare orde ernstig verstoren, worden daarin een vluchteling genoemd.

Vreemdeling

Een vreemdeling is iemand die in een land is maar niet de nationaliteit van dat land heeft. Dat kan dus een asielzoeker zijn, iemand die hier werkt, studeert of iemand die hier op vakantie is. Vreemdelingen moeten natuurlijk wel goed worden behandeld. In artikel 1 van de Nederlandse Grondwet staat: 'Iedereen die zich in Nederland bevindt, wordt in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.'

Vreemdelingendetentie

Vreemdelingendetentie is het tijdelijk gevangenzetten van een vreemdeling. Het is een maatregel om te zorgen dat iemand die hier verblijft en geen verblijfsvergunning krijgt, terugkeert naar het land waar hij vandaan komt. Om te voorkomen dat iemand die hier niet mag blijven onderduikt, of als iemand weigert te vertrekken, wordt hij in sommige gevallen vastgezet.

Syrische vluchtelingetjes in een opvangkamp in Zuid-Turkije.

Nigeriaanse migranten keren naar huis terug, nadat ze in Libië geprobeerd hebben geld te verdienen.

Amnesty International wil een wereld waarin iedereen profiteert van de mensenrechten. Om dat te bereiken doet Amnesty onderzoek naar schendingen van deze rechten, en voert Amnesty actie tegen die schendingen.

Amnesty International
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
T (020) 626 44 36
E jongeren@amnesty.nl
I www.amnestyopschool.nl
I www.amnesty.nl

AMNESTY
INTERNATIONAL

